LA SALTEJO

Kongresa Kuriero de la 104-a Universala Kongreso de Esperanto

Mardon, la 23-an de julio 2019 **n-ro 4**

Redaktas: Jukka Pietiläinen

Programŝanĝoj marde kaj ĵaŭde matene

Nova programero: Mardo 13h30-15h30, Vinilkosmo: 29 jaroj da eldonado de E-muziko, en salono Anttila

Nova programero: Koncerto de Kajto: marde 15h45-16h45 en la salono Leivo-Larsson.

Prelego pri Finnlanda naturo okazis jam en lundo pro tio, ke la preleganto gvidas dum mardo ekskurson al Helsinko. Prelego pri Finnlanda politiko okazos marde je 15h45 en salono Lapenna (anstataŭ prelego pri Finnlanda naturo).

Merkredo estas ekskursa tago kaj la kongresejo estas fermita.

Nova fina horo: Ĵaŭdo 10h15-15h15, Esperantologia Konferenco, en salono Setälä

Nova programero: Parolu Plu kunsido 2 je ĵaŭdo 11h00-12h00, en salono Anttila

Novaj aliĝoj

910 Benedicto Silva BR

911 Dulce Mara Silva, BR

912 Bernard Bigonnet, FR

913 Gilles Tabard, FR

Poŝta servo en informejo

Ĉe la informeja giĉeto en la enira halo estas kesteto por lasi viajn poŝtkartojn. Ĉiutage iu el ni organizantoj liveros ilin al poŝto por sendo. LKK

NOTU! Ekstra Finna ekspres e

okazos por komencantoj en la lernejo Salpaus, salono Vilkki, marde je la 18h15.

Sveda ministro salutas la kongreson

Jen la filmeto kun la salutvortoj de Amanda Lind (MP), Sveda Kulturministro, https://tinyurl.com/salutosveda
Se vi pro iu kialo malsukcesas spektigi la filmon, la Saluto estas la jena:

"Saluton, estimataj kongresanoj!

Mi estas Amanda Lind, sveda ministro pri kulturo, demokratio, sporto kaj naciaj minoritatoj. Kiel ano de Miljöpartiet (la sveda verda partio) kaj la tutmonda verda movado, kaj vivanta naturo kaj floranta kulturo estas valoroj tre proksimaj al mia koro.

Elkorajn bondezirojn mi sendas al la Universala kongreso. Renkontiĝoj kaj babilado inter homoj estas fundamento por vigla demokrata evoluo. Dankon al vi ĉiuj en la Esperanto-movado pro viaj kontribuoj por instigi komunikadon trans lingvaj kaj naciaj limoj. Ni estu unu homaro sur ĉi-unu terglobo!

Amike, Amanda"

Legantoj kaj aĉetantoj! Memoru Baldur Ragnarsson

Baldur Ragnarsson forpasis fine de la pasinta jaro. Oni memoros lin kaj liajn verkojn en speciala kunveno vendredon (vidu la Kongresan Libron). Lia lasta poemaro, *Momentoj kaj meditoj,* estas aĉetebla en la Libroservo. Ni forte rekomendas ĝin al ĉiuj poeziamantoj.

Fakulo vizitis kongresejon

Lunde en la kongresejo vizitis Merja Karppinen, direktoro de lingvocentro de Saimaa fak-altlernejo, kiu situas en urbo Lappeenranta. Ŝi konsideras inkluzivi Esperanton inter la lingvojn instruatajn en tiu universitato.

Aikido alportas al nia Kongreso ĵurnaliston

LKK presigis en iu presejo en Lahtio la Kongresan libron. Tute hazarde iu kunlaboranto de tiu entrepreno, praktikanto de aikido, vidis la vorton **aikido** en nia programo. Li nomiĝas Jussi Koukku kaj apud sia laboro en presejo, li redaktas Finnlandan aikido-revuon. Li faris demandojn al LKK kaj ricevis enirpermesilon por la lunda mateno. Kadre de la Kleriga Lundo Mireille Grosjean prezentis aikidon kaj li ĉeestis.

Unue Mireille prezentis la movadon OOMOTO en Japanio, kiu flegas diversajn luktartojn, ĉefe aikido-n, kaj enkondukis Esperanton en 1923 pro sia devizo Unu dio, unu mondo, unu interlingvo. Dudeko da kuraĝuloj sekvis ŝin poste al arbara loko najbara, kie ĉiu povis malkovri KI, la energion. Per trafaj ekzercoj eblas senti la energion, kiu fluas en malstreĉita korpo. Aikido ebligas venki atakanton per karesoj, kiuj uzas tiun naturan energion.

Poste ŝi enkondukis unuajn simplajn teknikojn kaj farante tion povis ricevi la helpon de la ĵurnalisto, kiu havas la nivelon *nigra zono* kiel ŝi.

Kiel kontribuanto al la bela revuo de aikido en Finnlando, li verkos artikolon pri nia kongreso kaj nia programo AikidEo, lanĉita de Mireille Grosjean kune kun D-ro Christoph Klawe, prezidanto de UMEA, la medicinistoj. Por scii pri pri AikidEo, bv iri al http://esperanto-aiki.de/o/eo/

Mireille Grosjean, KN 342

Supre: Kongresanoj praktikas aikidon.

Finnaĵoj ĉe la informejo

Esperanto-Asocio de Finnlando vendas ĉe la informejo en enirhalo diversajn aĵojn. Ni ekzemple havas belan kolekton da poŝtkartoj kaj ni instigas vin sendi salutojn el nia kongreso al viaj amikoj. Ni vendas ankaŭ poŝtmarkojn.

”Eta libro pri Finnlando” estas libreto kun buntaj bildoj kaj tekstetoj pri Finnlando. La bela libreto havas interesajn informojn pri Finnlando. Ĉu vi ekzemple scias kiom da saŭnoj estas en Finnlando?

Havigu vian propran! :)

Poŝtkartoj: unuope: 2 eŭroj; Serio de 6 kartoj: 10 eŭroj

Poŝtmarko: 1,50 eŭroj

Eta libro pri Finnlando: 6 eŭroj

Kongresa rezolucio de ILEI-kongreso

La kongresanaro de ILEI

Kunveninte el 19 landoj el 3 kontinentoj en la Fakultato pri Teknikaj Sciencoj en Ĉaĉak, Serbio, por la 52-a ILEI-Kongreso, 13-20 julio 2019, kun la ĉeftemo ”*Lernado en virtualaj komunumoj*”

- Dankas la urban kaj universitatan estrarojn por la gastama akcepto kun muzika-danca aranĝo
- Dankas la lokajn organizantojn, nome Radojica Petrovic, Aranka Laslo, Blanka Laslo kaj Nebojŝa Stankovic
- Bonvenigas la novajn universitatajn interligojn lanĉitajn ĉi-okaze
- Alvokas diskonigi kaj utiligi la elektronikajn rimedojn por distanca lern-apogo
- Esprimas sian ĝojon pro la regula aperado de la Esperanta versio de la UNESKO-Kuriero dankante la sindediĉan iniciatinton HUANG Yinbao ”Trezoro” kaj la redakcian kaj tradukan skipon de la Kuriero
- Rekomendas al siaj sekcioj kaj kursgvidantoj uzi tiun tekstmaterialon kadre de sia instruado kaj tiel disvastigi la ideojn kaj agadojn de UNESKO, varbi grupajn kaj individuajn abonojn por ĝi
- Alvokas la samajn helpi revivigi malpli aktivajn sekciojn, kontaktante la estraran kunordiganton Stefan MacGill

Gravas

- Partopreni kaj partoprenigi en la nuna 70-jara ILEI-jubileo kaj memorjaro pri Hector Hodler en 2020
- Apogi utilajn iniciatojn, i.a. ebligi al junaj aktivuloj partopreni instruan kapabligon kaj diplomiĝon pri Esperanto
- Partoprenigi ilin en la 53-a ILEI-Kongreso en Kebekurbo, Kanado
- Varbi legantojn por *Internacia Pedagogia Revuo* kaj por *Juna Amiko,* kaj utiligi, komenti, pliriĉigi la du revuojn per artikoloj
- Allogi novajn membrojn por la Ligo
- Helpi al diversaj komisionoj, kiel tiuj pri lernolibroj kaj legaĵoj, kunlabore kun www.edukado.net
- En amuze kleriga maniero sciigi nemovadanojn pri la elektronikaj rimedoj ekkoni Esperanton kiel ponton al ”fremdaj” kulturoj, inkl. la Esperantan.

ILEI-konferenco en Kebekurbo

La 53-a Internacia Kongreso pri Esperanto kaj Edukado okazos en Kebekurbo de la la 25a de julio ĝis la 1a de aŭgusto 2020 kun komuna veturado al la 104-a UK en Montrealo poste. Malferma al ĉiuj kiuj interesiĝas pri la temo, eĉ se ne instruistoj aŭ kursgvidantoj.

Komunistoj kunvenis

Komunistemuloj kunvenis en salono Leivo-Larsson je 14.30. Disvolviĝis intelekta kunfluo de spertoj el Ĉinio, Usono kaj eks-socialismaj ŝtatoj. Partoprenis ĉ. 20 kongresanoj.

Dieter Rooke, KN 184

Verdula prelego pri plastaĵoj

La prelego de Manfred Westermayer pri "Plastaĵoj en la akvosferoj" okazas je ĵaudo, 13:30 (Lapenna). Mi invitas vin partopreni, ĉar temas pri aktuala temo. En la kongreslibro mankas detaloj. Krom minaco al bestoj, grava afero estas adiciaj kemiaĵoj en la plastaĵoj por plibonigi aŭ krei iliajn utilajn ecojn. Kelkaj el tiuj agas simile kiel naturaj hormonoj, kaj ĝenas la organismon de homo aŭ de aliaj bestoj. Aliaj povas kaŭzi kanceron.

Vi povas legi pri tio en la retejo de AVE, Asocio de Verduloj Esperantistaj: www.verduloj.org > klaku al Dokumentoj > serĉu Akvo: tie vi trovos la prelegon (en Aŭgusto la aktualan version). Krome indas mencii ke AVE, la fakasocio de UEA pri ekologio, kunlaboras tutmonde kun la Verdaj Partioj, montras al ili la avantaĝojn de Esperanto kaj tradukas la plej gravajn dokumentojn de tiuj partioj en Esperanton. Parte vi trovas ilin sur la retejoj de la Verdaj Partioj, ekzemple je: www.globalgreens.org > serĉu "Esperanto". Por koreoj, japanoj kaj ĉinoj interese estas ke 2021 okazos la 4-a Tutmonda Kongreso de Global Greens en Seulo. AVE intencas partopreni kiel kutime, por montri Esperanton.

Manfred Westermayer, kn 524

Financa Kunsido

Ĉu vi interesiĝas pri la financoj de UEA? Ĉu vi havas ideojn kiujn vi volas kunhavigi? La financa komisiono de UEA volas renkonti vin! UEA estas via asocio, kaj viaj ideoj kaj kontribuoj tre gravas!

Venu vendredon al Hodler (centro de la stadiono), 14:30 - 16:00

La Komisiono pri Financo de UEA
Renato Corsetti KN 23
Ben Indestege KN 776
Francesco Maurelli KN 359

Legantoj kaj aĉetantoj! Nia Libro de la Tago!

La danĝera lingvo, libro de la historiisto Ulrich Lins, raportas pri dolorplena periodo en la historio de Esperanto sub la rego de Hitler kaj Stalin. Aŭtoritata, konvinka, detale esplorita, ĝi meritas vian atenton. Aĉetu ĝin en la Libroservo!

Kielipalsta – La lingva kolono

Kiel prezenti sin?

Mi-nä o-len... : Mi estas...
Oni uzas la saman frazon por prezenti sian nomon kaj profesion aŭ hobion.
...es-pe-ran-tis-ti : ...esperantisto
...pos-ti-merk-kien ke-räi-li-jä : ..filatelisto

El kiu lando oni venas?

Tu-len... : Mi venas el...
...Ruot-sis-ta : ...Svedio
...Sak-sas-ta : ...Germanio
...Rans-kas-ta : ...Francio
...Bra-si-li-as-ta : ...Brazilo
...Kii-nas-ta : ...Ĉinio

Aliaj utilaj frazoj

An-teek-si : Pardonu
Ei se mi-tään : Ne gravas/ne necesas pardonpeti

Mitä kuu-luu? : Kiel vi fartas?
Ter-ve-tu-lo-a : Bonvenon

O-li haus-ka ta-va-ta : Estis agrable renkonti vin

Ol-kaa hy-vä : Bonvolu
Notu, ke oni diras tion nur, kiam oni donas ion. En aliaj okazoj oni diras nenion.

Verku per facila lingvaĵo

Ĉu vi scias, ke ekzistas nova retejo verkita per facila lingvaĵo por lernantoj? Ĝia nomo estas *uea.facila*, ĝi estas trovebla ĉe https://uea.facila.org, kaj ĝi enhavas facillingvajn artikolojn pri UEA kaj la Esperanto-movado, ankaŭ pli ĝeneralajn legomaterialojn.

Anna Löwenstein prezentis tiun retejon al kvardeko da homoj, lundon je 9h00 en salono Lapenna. Ŝi ankaŭ invitis la ĉeestantojn mem reverki kaj simpligi artikolon por ke ĝi estu taŭga por lernantoj.

Ĉu vi deziras mem kontribui al tiu retejo per Esperantaj novaĵoj, prezento de via asocio, anonco pri estonta kunveno, legomaterialo aŭ aliaj? Anna tre volonte ricevos vian kontribuon post la UK. Se vi ne kapablas verki per simpla lingvaĵo, tamen sendu la artikolon, kaj ŝi mem simpligos ĝin. Kontaktu ŝin rete aŭ dum la UK por ricevi ekzempleron de la vortlisto.

Anna Löwenstein KN 695

El Esperanto-historio de Lahtio

La unuaj esperantistoj de Lahtio estis konataj finnlandaj pioniroj de Esperanto, Gustav Ramstedt, kiu estis instruisto de la rusa kaj sveda lingvoj en loka lernejo de 1903 ĝis 1913, kaj kiu estis membro de la urba deputitaro 1912-1914. Post la sendependiĝo de Finnlando Ramstedt fariĝis ambasadoro de Finnlando en Japanio kaj li forlasis Lahtion. Alia frutempa aktivulo estas Werner Anttila, kiu estis lahtiano kaj estis estrara membro de la landa asocio kaj eldonis unuajn lernolibrojn de Esperanto en la finna lingvo.

En 1913 estis fondita Esperantista Societo de Lahtio, pri kies agado ne troviĝas informoj. Tamen funkciis kursoj kaj en 1918 en Lahtio estis naŭ abonantoj de la gazeto *Esperanta Finnlando*.

En 1938 estis fondita Laborista Esperanto-klubo Stelo de Lahtio, kiu tuj ekhavis 28 membrojn kaj en 1941 jam 55 membrojn. Post la milito, kiam komunista agado denove estis permesita, la esperanto-klubo donacis monsumojn al elektokampanjo de maldekstra Finnlanda popoldemokrata ligo kaj pruntepreni monon al la komunista partio por aĉeto de presilo. La agado de la laborista Esperanto-klubo finiĝis proksimume en la jaro 1947. Daŭrigota.

Julkaisija: Suomen Esperantoliitto ry.